

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

KLÍČE K POZNÁVÁNÍ SVĚTA

Základní škola, Praha 4, ZŠ Školní 700,
třídy s Montessori programem

OBSAH

- A IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE
- B CHARAKTERISTIKA ŠKOLY
- C CHARAKTERISTIKA ŠVP
- D UČEBNÍ PLÁN
- E UČEBNÍ OSNOVY
- F HODNOCENÍ ŽÁKŮ

A. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

NÁZEV PROGRAMU: ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Klíče k poznávání světa

ÚDAJE O ŠKOLE: ZÁKLADNÍ ŠKOLA, PRAHA 4, ŠKOLNÍ 700

ADRESA, KONTAKTY: ŠKOLNÍ 700, PRAHA 4 147 00

tel.: 226 802 051

e-mail: zsskolni@zsskolni.cz

www.zsskolni.cz

IČO: 60435500, IZO: 102101507

ŘEDITEL ŠKOLY: Mgr. Jiří Vybíral

ZŘIZOVATEL: MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 4
Antala Staška 2059/80 b, 140 46

Praha 4

tel. 261 192 111

fax. 261 192 446

www.praha4.cz

PLATNOST DOKUMENTU OD: 1. 9. 2020

PODPIS ŘEDITELE:

RAZÍTKO ŠKOLY:

B. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

I. Velikost a úplnost školy

Základní škola Školní se nachází v klidné lokalitě starého Braníka nedaleko přírodní památky Branické skály. Přímo proti škole sídlí pobočka ZUŠ Bottevova. V blízkosti jsou dětská hřiště a břeh Vltavy s parkovou úpravou.

Škola má v současné době dvě budovy. Budova 1 je z roku 1938 a prochází postupnou rekonstrukcí. Budova 2 je z roku 1894. Kompletní citlivou rekonstrukcí prošla naposledy v roce 2018. Montessori třídy ZŠ Školní jsou umístěny ve zvýšeném přízemí Budovy 2.

Montessori program je ve škole Školní realizován od školního roku 2020/2021 jako první trojročí, smíšené třídy 1.- 3. ročníku, které se plní postupně po jednotlivých ročnících. Nejdříve od roku 2022/2023 přibude druhé dvojroční, smíšené třídy 4. a 5. ročníku.

Druhý stupeň s Montessori programem není z prostorových důvodů plánován.

Pro přípravu na školní Montessori program mohou děti využívat Montessori klub Elipsa, který za tímto účelem vznikl na jaře 2019 a sídlí v přímo v Budově 2.

II. Vybavení školy

Každá budova má svou tělocvičnu. Škola také disponuje dvěma venkovními hřišti s umělým povrchem, workoutovým hřištěm pro starší žáky a dětským hřištěm s herními prvky pro žáky mladší. Na školní zahradě je kromě místa pro hry také prostor pro záhony, bylinkovou spirálu, hmyzí domeček, kompost ale i nově rekonstruovaný tropický skleník s vlastní učebnou.

Nedílnou součástí školy je též školní jídelna s moderně vybavenou kuchyní. Při vaření jsou dodržovány zásady zdravé výživy, jídla mají výbornou úroveň. Žáci mohou volit ze dvou jídel a několika druhů nápojů. Jídlo doplňují saláty, ovoce nebo zelenina.

Školní družina je umístěna částečně ve třídách a částečně samostatných učebnách Budovy 1.

Třídy Montessori programu jsou světlé, vybavené speciálními didaktickými pomůckami, které jsou uspořádány v otevřených policích podle jednotlivých oblastí a zároveň podle obtížnosti. Každá pomůcka má své místo a je jen v jednom vydání, což vede žáky k pořádku a k tomu, aby se naučili počkat a domluvit se. Součástí třídy je počítač a knihovna s encyklopediemi a další vhodnou literaturou. Žáci mají k dispozici místo pro osobní potřeby a portfolia. Ve třídě jsou pro práci žáků kromě lavic a židlí také koberečky pro práci s pomůckami na zemi. V případě práce s většími pomůckami mohou žáci využívat i chodbu.

III. Charakteristika sboru

V Montessori třídách pracují učitelé, kteří kromě náležitého pedagogického vzdělání, absolvovali nebo studují Montessori kurz pro práci s dětmi 6-12 let v rozsahu minimálně 200 hodin a dále se aktivně vzdělávají. Vzdělání vychovatelů v odpoledním klubu odpovídá jejich odborné kvalifikaci. Mimo to absolvovali, či studují Montessori kurz v rozsahu minimálně 25 hodin.

IV. Dlouhodobé projekty a spolupráce

V Montessori systému je velmi důležitá spolupráce školy a rodiny. Rodiče dětí mají předchozí domluvě možnost navštívit výuku. Je vítána i spolupráce formou besedy s rodiči například o jejich zaměstnání, které může obohatit výuku.

Nutná je samozřejmě i spolupráce s rodiči na učebním procesu žáků, a to formou společných konzultací rodič-učitel-žák, které se konají minimálně dvakrát ročně. Jinak jsou rodiče o dění ve škole informováni na třídních schůzkách, elektronickou formou prostřednictvím online programu, popřípadě e-mailové komunikace.

Zásadní je pak spolupráce se spolkem rodičů, který vybírá a spravuje příspěvky na Montessori program. Ty jdou především na personální zajištění stanovené úrovně programu včetně odpolední školy (asistent učitele, popř. nadúvazek učitele) a na nákup, výrobu a obnovu pomůcek a pracovních materiálů.

Důležitá je také spolupráce Montessori tříd s Montessori klubem Elipsa, který sídlí v téže budově v suterénních místnostech. Klub připravuje děti pro Montessori třídy. Děti z klubu, zejména ty předškolní, také přicházejí na návštěvu do školní třídy, seznamují se s prostorem, pomůckami i průvodcem, se kterým budou trávit svůj školní čas. Děti ze školních tříd pak chodí dětem do klubu předčítat. Některé speciální pomůcky sdílí klub a Montessori třída dohromady.

Dále škola spolupracuje s PPP Francouzská. Má ale i vlastní školní psycholožku, která je ve stanovených hodinách k dispozici žákům, rodičům i učitelům. Ve škole samozřejmě působí i metodička prevence a výchovná poradkyně.

Škola dlouhodobě spolupracuje s Policií ČR, Městskou policií hl. m. Prahy, Lesy ČR a Střední zdravotnickou školou oboru zubní hygiena.

Samozřejmostí jsou návštěvy městské knihovny, divadelních představení, muzeí a dalších kulturních zařízení.

Každý rok se také žáci mohou zúčastnit školy v přírodě.

C. CHARAKTERISTIKA ŠVP

I. Zaměření školy

V Montessori třídách ZŠ Školní užíváme k dosahování všeobecných vzdělávacích cílů a obsahů základního vzdělávání České republiky pedagogické postupy odpovídající základním principům pedagogiky Marie Montessori.

Ve výuce klademe důraz na celkový rozvoj osobnosti dítěte, především na budování a rozvoj klíčových kompetencí, jak jsou uvedeny v RVP pro ZV.

Pracujeme s vnitřní motivací žáků a při výuce vycházíme z jejich vývojových potřeb, individuálních schopností a efektivních vzdělávacích strategií a aktuálních vzdělávacích zájmů. Žáci se sami aktivně podílejí na plánování svého učebního pokroku. Jsou vedeni k tomu, aby si sami volili oblast, na které chtějí pracovat, způsob, jakým učivo zpracují, zda budou pracovat

individuálně, párově či ve skupině, a kde budou pracovat, zda v lavici nebo ve vymezeném prostoru na zemi.

Pomůcky a materiály jsou připravovány tak, aby žákům v co nejvyšší míře umožňovaly pracovat a práci kontrolovat samostatně bez pomoci pedagoga. Přispívá to k budování nezávislosti a sebevědomí.

Žáci jsou vedeni k zodpovědnosti za svou práci, zejména za její dokončení, ale i úklid pomůcek a pracovního místa a zakládání svých prací do portfolia.

Každá pomůcka je ve třídě jen v jednom vydání, což vede žáky k rozvoji komunikačních dovedností při skupinové práci a k rozvoji trpělivosti v případech, kdy musí počkat, až na ně přijde řada.

V učení hrají důležitou roli i věkově smíšené třídy. Přirozeně podporují spolupráci žáků různých ročníků a vzájemné učení. Naopak eliminují mezi žáky soutěživost. Mladší žáky ti starší inspirují a pomáhají jim rozvíjet slovní zásobu. Starší žáci si zase budují zdravé sebevědomí tím, že si mohou snáze uvědomovat své pokroky a upevňují si učivo tím, že jej vysvětlují mladším spolužákům.

V neposlední řadě klademe ve třídách s Montessori programem velký důraz na používání otevřené a respektující komunikace na všech úrovních.

II. Výchovné a vzdělávací strategie

Hlavní strategií výchovy a vzdělávání ve třídách s Montessori programem je samostatná práce dětí, která je podněcovaná učitelem a jím připraveným prostředím. Frontální vyučování je v co nejvyšší míře nahrazeno organizační, obsahovou i metodickou diferenciací. Důležitý je aktivní podíl žáka na učebním procesu.

K rozvoji klíčových kompetencí žáka používáme tyto strategie:

- i. Připravené prostředí** – pomůcky jsou umístěny volně v otevřených policích. Jsou srovnané podle učebních oblastí a zároveň uspořádané podle obtížnosti. Zpravidla obsahují i vlastní kontrolu. Jsou ve třídě vždy jen v jednom vydání, což vede děti k trpělivosti a rozvoji dalších komunikačních a sociálních kompetencí. Mimo to mají žáci volně k dispozici různé kancelářské potřeby a výtvarný materiál k tvorbě vlastních záznamů, knížeček, prezentací a k dalšímu sebevyjádření. Nedílnou součástí připraveného prostředí je i místo pro ukládání osobních věcí a portfolií žáků a prostor pro společné setkávání v kruhu. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP).
- ii. Volný přístup ke zdrojům informací** – pro získávání potřebných informací mohou žáci používat třídní knihovnu s množstvím encyklopedií a dalších knih a počítač s internetovým připojením. Pravidelně též navštěvujeme městskou knihovnu. (KU, KŘP, KK, KP).
- iii. Bezpečné klima** – pro efektivní učení utváříme bezpečnou atmosféru. Žáci mají možnost volného pohybu po třídě. Sami si určují pracovní tempo i přestávky.
- iv. Specifická je i práce s chybou.** Děti jsou vedeny především k sebekontrolě. Výsledky své práce s pomůckami a materiály mohou porovnávat se vzorovým řešením nebo předem stanovenými kritérii. Chyby mohou samostatně vyhledávat a opravovat.

Při kontrole ze strany učitele žáci nejsou za chyby trestáni ani zesměšňováni. Důraz klademe zejména na analýzu chyby a její nápravu. Chyba je vnímána jako příležitost k učení, která žákům umožňuje další posun. Je zásadní pro jejich další plánování práce. (KU, KŘP, KP).

- v. Důležitou součástí bezpečného klimatu je i **práce s pravidly**. Pravidla jsou chápána jako soubor nutných omezení vyplývajících ze života, díky kterým se všichni ve škole i jinde cítí bezpečně a příjemně. Pravidla pomáhají dodat školní práci řád, srozumitelnost a ukotvení. Žáci se na tvorbě pravidel aktivně podílejí. Pravidla nejsou neměnná, v průběhu roku se s nimi podle potřeby dál pracuje. Ve škole tak dodržování pravidel zajišťuje všem bezpečnou a klidnou pracovní atmosféru. (KŘP, KK, KSP, KO, KP).
- vi. **Komunikaci v kruhu** – aby třída mohla fungovat jako přátelská a pomáhající skupina, pravidelně se setkáváme s žáky v komunitním kruhu. Vytváříme tím bezpečné prostředí pro to, aby se žáci mohli vzájemně lépe poznat, sdílet své zážitky, pocity a poznatky a rozvíjet své komunikační dovednosti, zejména pak schopnost naslouchat, empatii, toleranci a respekt k sobě i k druhým. V kruhu se ale setkáváme i při společném ladění na práci, při předávání organizačních informací, diskuzích o akcích, projektech a prezentacích i při jejich hodnocení nebo při vysvětlování dalších možností práce. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP).
- vii. **Respektující komunikaci** – nutnou součástí bezpečného prostředí ve třídě i v celé škole je otevřená respektující komunikace vůči dětem, rodičům i vzájemně mezi pedagogy. Uvědomujeme si, že učitelé jsou důležitými komunikačními vzory. K dětem přistupujeme jako k rovnocenným partnerům. Nepoužíváme tresty ani odměny, ponižování ani vyzdvihování, vyhrožování ani pochvaly. To vše považujeme za nástroje vnější motivace, které vedou k nesamostatnosti, nezodpovědnosti a závislosti na autoritách.
- viii. Místo trestů necháváme působit **přirozené důsledky** jednání a chování daných osob. Žáci jsou vedeni k participaci na řešení a nápravě situací, které způsobí. V případě, že by přirozené důsledky byly pro žáky nesrozumitelné nebo příliš vzdálené, jsou vyvozeny **důsledky logické**, které rovněž vycházejí z dané situace a umožňují dítěti pochopit, co je přijatelné a co ne (např. když dítě opakovaně ruší ostatní, nemůže se právě probíhající aktivity nadále účastnit). V konfliktních situacích řešíme jen to, co se právě děje, používáme popisný jazyk bez nálepkování. Žáky však i při řešení konfliktů vedeme k samostatnosti a podporujeme je v tom, aby se pokoušeli situace řešit sami, ale také v tom, aby si v případě potřeby uměli říct o pomoc. Popisný jazyk používáme i při oceňování pokroků a úspěchů žáků. Důležitá je především jejich vlastní radost z úspěchu, která rozvíjí sebevědomí a vnitřní motivaci. (KŘP, KK, KSP, KO, KP).
- ix. **Slovní a formativní hodnocení** – ve třídách s Montessori programem používáme výhradně slovní hodnocení, bez vzájemného srovnávání dětí, které mimo jiné nabízí i postupy, jak jejich výkony a výsledky zlepšit. Při hodnocení dětí popisujeme jejich individuální pokrok v dosahování očekávaných výstupů oborů a dovedností v rámci klíčových kompetencí. Používáme popisný jazyk, kterým je hodnocena pouze práce žáků, nikoli jejich osoba. Vedle toho děti vedeme k častému sebehodnocení a ke vzájemnému oceňování. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP).

- x. **Volnou práci** – žáci mají možnost sami si volit z dané nabídky kde, s kým, jakým způsobem a na čem budou pracovat. Pro vývojové období žáků mladšího školního věku je příznačná potřeba spolupráce, diskuze a sebe prezentace. Díky volné práci mají možnost tyto své potřeby naplňovat. Sami si mohou určit tempo práce i dobu nutnou k jejímu procvičování. To zvyšuje efektivitu učení a podporuje u žáků zodpovědnost za vlastní vzdělávací pokrok. Míra svobody pro každého žáka je závislá na jeho individuální míře zodpovědnosti stejně jako jeho svoboda pohybu. Volná práce probíhá ve větších časových blocích. Přestávky si žáci mohou volit individuálně podle potřeby. Mají tak možnost ponořit se do práce hlouběji. Abychom žákům mohli zajistit optimální pracovní rytmus, následuje po dopoledním 180minutovém pracovním bloku přestávka na oběd a krátký pobyt venku (podle počasí), po které se v některé dny vrací zpět do třídy na druhý 90minutový blok Odpolední školy. Ten je určen především pro individuální dokončování práce, skupinové aktivity a aktivity ze vzdělávacích oblastí výchov (hudební, výtvarné a literární). V ostatních dnech mohou žáci zůstat na Odpolední školu dobrovolně. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP).
- xi. **Respekt k individuálnímu tempu a potřebám žáka** – ve výchovném a vzdělávacím procesu pracujeme hlavně s vnitřní motivací žáků, a proto při výuce vycházíme především z aktuálních vývojových potřeb, individuálních schopností a momentálních vzdělávacích zájmů žáků. Umožňujeme jim objevit pro ně nejefektivnější vzdělávacích strategie a nabízíme jim činnosti, které daným strategiím odpovídají. (KU, KP).
- xii. **Práci s vlastní zodpovědností** – žáky učíme chápat souvislost mezi volbou a zodpovědností. Žáci jsou vedeni k respektu k domluveným pravidlům soužití, způsobům práce, k smysluplnému využívání času vyučování a práci podle vlastních plánů i plánů společných činností. Tím, že má žák možnost rozhodnout se pro práci s určitou pomůckou, materiálem či tématem i o způsobu jeho následného zpracování a prezentace, svobodně si volí, bere na sebe i odpovědnost dodržet daná pravidla práce, především „pracovat na osobní maximum a dotáhnout práci do konce“. Aby každý žák mohl úkol opravdu úspěšně dokončit, je vhodné žákům kritéria nastavovat individuálně (redukovat práci, rozfázovat činnosti, domluvit dosažitelné termíny...). Svě pokroky i úspěšnost při dokončování práce pak může žák sledovat a hodnotit s pomocí svého portfolia, kam si hotové práce zakládá. (KU, KŘP, KSP, KO, KP).
- xiii. **Participace žáků na plánování vlastního učebního procesu** – postupně učíme žáky, jak si plánovat vlastní práci. Nejprve na kratší časové úseky (plán dne), později na delší. Plány vlastního učebního procesu tvoří žák spolu s učitelem pravidelně. U mladších žáků častěji, u starších zpravidla jednou za 14 dní. Učitel při plánování postupně ustupuje z vedoucí role do pozadí a (podle jeho schopností) předává odpovědnost za plánování učiva žákovi. K vyhodnocování úspěšnosti plánování slouží především pracovní deník žáka, kam si žák zapisuje všechny činnosti, kterým se ten den věnuje, i kolik času s nimi trávil. (KU, KŘP, KK, KSP, KP).
- xiv. **Věkově smíšené třídy** – třídy s Montessori programem se z pravidla spojují v takzvané trojročí, 1. – 3. ročník, a dvojročí, 4. a 5. ročník. Vzdělávání žáků ve věkově smíšených třídách zvyšuje možnost diferenciací, eliminuje nezdravou soutěživost mezi žáky a umožňuje rozvoj kooperace tím, že vytváří velký prostor pro přirozené vzájemné učení a pomoc mezi dětmi. Kolektiv, ve kterém různě staré děti umí a vědí různé věci, vede žáky ke zjištění, že to, jak dobře člověk něco zná a ovládá, není vždy dáno jeho

věkem, ale spíš jeho zájmem a úsilím, které dané oblasti věnuje. Vidí, že každý něco umí a každý může druhému v něčem pomoci nebo poradit. Mohou si lépe uvědomovat, že spoluprací lze dosáhnout více než prací čistě individuální. (KŘP, KK, KSP).

- xv. Kosmickou výchovu** – je to jeden ze základních pilířů školní pedagogiky, jak je stanovila Marie Montessori. Z dnešního pohledu se dá nahlížet jako integrovaná tematická výchova rozšířená o filozofický, etický a morální přesah. Montessori pedagogika klade velký důraz na uvědomování si souvislostí mezi jednotlivými jevy a poznatky, ale i na nalezení vlastního místa každého člověka a jeho jedinečného úkolu ve světě. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou proto v Montessori třídách spojeny do jednoho vyučovacího předmětu, kosmické výchovy. Tím umožňujeme žákům snáze chápat vzájemné propojení mezi jednotlivými poznatky a zkoumat jednotlivá témata z různých úhlů pohledu. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP).
- xvi.** Na počátku každého školního roku žákům předáváme takzvané **velké příběhy**, které je seznamují se vznikem světa, vývojem planety Země, vznikem života na Zemi, s vývojem lidského druhu a s historií písma a matematiky. Žákům tedy nejprve předložíme celek, čímž mohou získat představu o šíři a dalších možnostech bádání a o celkovém řádu světa. To jim pak při zkoumání dílčích témat a jejich detailů může pomoci uvědomit si smysluplnost a užitečnost daného učiva v rámci celku i svoje vlastní místo ve světě. Tím že poznávají propojenost světa, mohou totiž pochopit i své nedílné a jedinečné místo a úkol v něm. (KU, KSP, KO).
- xvii. Klíčové lekce** – učivo žákům předáváme z pravidla v takzvaných klíčových lekcích. Jedná se o lekce, ve kterých žákům předáváme poznatek důležitý pro jeho další bádání a učení. Lekce rozdělují učivo na malé postupné kroky, zpravidla izolují jednu vlastnost, jev či poznatek. Žáci tak mohou učivo rychleji pochopit a mají dostatek času na jeho vstřebání a procvičení. V klíčové lekci předáváme z pravidla jen tři nové pojmy. Lekce je postavena tak, aby žáci byli aktivizováni např. problémovým učením, jsou při ní zdůrazněny souvislosti s předchozím učivem, evokace, a vychází ze znalosti lidských tendencí a vývojových potřeb žáků daného věku. Na konci lekce mohou žáci zpravidla nové poznatky reflektovat a zaznamenat si je a jsou jim nabídnuty možnosti následné práce s tématem. (KU, KŘP, KK, KP).
- xviii. Praktické a smysluplné činnosti** – pro efektivní učení je důležité pochopení smysluplnosti a praktického významu učiva. Žákům proto umožňujeme získávat praktické zkušenosti s mikroekonomií, či občanskými a sociálními aktivitami. Žáci se na své úrovni mohou aktivně zapojit do plánování a realizace skutečných projektů (školní trhy, úklid veřejných prostranství, výpravy do světa mimo školu atp.). (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP).
- xix. Péče o prostředí** – žáky vedeme k péči o prostředí. Pravidelně se podílejí na úklidu třídy a péči o rostliny ve třídě. Také třídí a vynáší odpad do sběrných nádob. Přes péči o svůj nejbližší prostor se žáci mohou postupně zaměřit na péči o své širší okolí (škola, její okolí, městská část, ...). Péče o okolí může konečně vyvrcholit péčí o celou naši planetu a vesmír. (KO, KP).
- xx. Spolupráci s rodinou** – pro efektivní vzdělávání a výchovu žáků je nutná úzká spolupráce rodičů a školy v rámci stejných principů, tedy jejich jednotné působení a způsob práce s dětmi ve škole i doma. Učitelé jsou vůči rodičům otevření, jsou jim

partnery při řešení vzdělávacích problémů jejich dětí a nabízejí jim svou profesionální podporu. Kromě pravidelných třídních schůzek a konzultací ve třech (rodič–učitel–žák), vytvářejí učitelé i další příležitosti k neformálnímu setkávání rodin v rámci školního prostředí i mimo něj. Cílem je bezpečné prostředí mezi známými lidmi a pokud možno jednotné výchovné působení doma i ve škole. Důležité informace škola sděluje rodičům prostřednictvím online programu, popřípadě e-mailů a webových stránek školy. Zpětnou vazbu o výchovném a vzdělávacím procesu svého dítěte rodiče jinak získávají především sledováním naladění dítěte, pravidelným rozhovorem s ním nad jeho pracovním deníkem, nahlížením do jeho portfolia a porovnáváním výsledků jeho školní práce s kritérii zadání úkolů a vlastními možnostmi dítěte, tak jak je sami znají. (KK, KSP, KO)

Legenda:

kompetence k učení – KU

kompetence k řešení problémů – KŘP

kompetence komunikativní – KK

kompetence sociální a personální – KSP

kompetence občanské – KO

kompetence pracovní – KP

III. Zabezpečení výuky žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Montessori pedagogika je už ve své podstatě inkluzivní. Důsledným uplatňováním jejích principů je tedy vytvořeno přirozeně vhodné prostředí pro vzdělávání dětí s rozličnými vzdělávacími potřebami v jednom kolektivu, ať už jde o děti se speciálními vzdělávacími potřebami nebo mimořádně nadané děti.

V případě, že žák byl vyšetřen v Pedagogicko-psychologické poradně, vycházíme samozřejmě při práci s ním z doporučení daného poradenského zařízení, které zpravidla podrobně popisuje metody a formy práce s daným žákem. Plány pedagogické podpory (PPLP) a individuální vzdělávací plány (IVP) proto tvoříme jen ve výjimečných případech, kdy nejsou doporučení poradenského zařízení dostatečně konkrétní nebo jasná.

Při vzdělávání žáka se specifickými vzdělávacími potřebami využíváme podpory vlastního školního poradenského pracoviště (viz níže).

i. Zabezpečení výuky žáků se specifickými vzdělávacími potřebami

Většina běžných podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je ve třídách s Montessori programem již vlastní součástí běžného vyučování.

Specifikace provádění podpůrných opatření žáků se specifickými vzdělávacími potřebami:

- respektování odlišných stylů učení
- častější kontrola a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- izolace jedné vlastnosti při předávání učiva, které umožňuje jeho snazší pochopení a zapamatování
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí a procvičování učiva
- multisenzoriální přístup ve výuce
- individuální forma ověření znalosti učiva
- zaměření na silné stránky žáka
- kontrola pochopení zadání, dopomoc prvního kroku
- přestávky dle individuální potřeby žáka
- volnost pohybu svobodná volba místa práce při respektování domluvených pravidel
- vzájemná pomoc mezi žáky
- pomoc asistenta pedagoga
- možnost opakovaného upevnění látky se žáky mladšího ročníku

ii. Další speciálně pedagogická péče

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nabízíme navíc kroužek Mluvení hrou – logopedickou péči pro nejmladší žáky.

iii. Vzdělávání žáků-cizinců

Respektujeme situaci žáků-cizinců, přistupujeme k nim individuálně. Tito žáci mají navíc možnost ve škole 1krát týdně navštěvovat kurz českého jazyka pro cizince.

iv. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Z inkluzivního charakteru Montessori pedagogiky profitují i mimořádně nadaní žáci. Tím, že si mohou volit na čem chtějí pracovat, mohou se tématům věnovat skutečně do hloubky mohou své nadání patřičně rozvíjet. Heterogenní věková skupina navíc umožňuje mladším nadaným žákům pracovat na tématech vyšších ročníků se staršími spolužáky. Na druhé straně umožňuje nadaným žákům předávat své poznatky mladším, a tím si své znalosti dále upevňovat.

Specifikace dalších podpůrných opatření pro mimořádně nadané žáky:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- zadávání specifických úkolů, projektů
- obohacování vzdělávacího obsahu
- kroužky organizované školou pro pohybově nadané žáky
- účast na uměleckých soutěžích pro hudebně, výtvarně nadané žáky

Školní poradenské pracoviště je tvořeno:

- výchovným poradcem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením a koordinuje činnost školního poradenského pracoviště
- školním metodikem prevence
- metodikem pro zaměření na práci s cizinci
- speciálním pedagogem
- školní psycholožkou, která má stanovené konzultační hodiny pro žáky a učitele.

IV. Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Tematický okruh		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Osobnostní rozvoj	1 Rozvoj schopností poznávání	KV	KV	KV	KV	KV
	2 Sebepoznání a sebepojetí	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV
	3 Seberegulace a sebeorganizace	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV
	4 Psychohygiena	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV
	5 Kreativita	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV
Sociální rozvoj	6 Poznávání lidí	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV
	7 Mezilidské vztahy	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV
	8 Komunikace	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV
	9 Kooperace a kompetice	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV
Morální rozvoj	10 Řešení problémů a rozhodovací dovednost	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV
	11 Hodnoty, postoje a praktická etika	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV

Výchova demokratického občana (VDO)

Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1 Občanská společnost a škola	KV	KV	KV	KV	KV
2 Občan, občanská společnost a stát			KV	KV	KV
3 Formy participace občanů v politickém životě				KV	KV
4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				KV	KV

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
-----------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

1 Evropa a svět nás zajímá	KV	KV	KV	KV	KV
2 Objevujeme Evropu a svět	KV	KV	KV	KV	KV
3 Jsme Evropané	KV	KV	KV	KV	KV

Multikulturní výchova (MkV)

Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1 Kulturní diference	KV	KV	KV	KV	KV
2 Mezilidské vztahy	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV
3 Etnický původ	KV	KV	KV	KV	KV
4 Multikulturalita			KV	KV	KV
5 Princip sociálního smíru a solidarity				KV	KV

Environmentální výchova (EV)

Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1 Ekosystémy	KV	KV	KV	KV	KV
2 Základní podmínky života	KV	KV	KV	KV	KV
3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí	KV	KV	KV	KV	KV
4 Vztah člověka k prostředí	KV	KV	KV	KV	KV

Mediální výchova (MV)

Tematický okruh		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Receptivních činností	1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	KV	KV	KV	KV	KV
	2 Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality				KV	KV
	3 Stavba mediálních sdělení				KV	KV
	4 Vnímání autora				KV	KV

	mediálních sdělení					
	5 Fungování a vliv médií ve společnosti				KV	KV
Produktivních činností	6 Tvorba mediálního sdělení			KV	KV	KV
	7 Práce v realizačním týmu			KV	KV	KV

D. UČEBNÍ PLÁN

I. Tabulace učebního plánu

1. stupeň třídy s Montessori programem

Vyučovací předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	1.–5. r. celkem
Kosmická výchova	20	20	20	24	24	108
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10

II. Poznámky k učebnímu plánu:

Vyučovací předmět Kosmická výchova je vytvořen integrací vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Člověk a jeho svět, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Člověk a svět práce a z průřezových témat. Předmět je realizován zpravidla ve tříhodinovém bloku s individuální přestávkou podle potřeb žáka.

Výuka předmětu Tělesná výchova probíhá společně pro všechny ročníky v daném trojročí (1.-3. ročník), respektive dvojročí (4. a 5. ročník).

Průřezová témata jsou do předmětu Kosmická výchova a Tělesná výchova zapracována všechna. Podrobně viz kapitola Charakteristika ŠVP, část IV.

Přehled využití časové dotace podle rámcového učebního plánu – 1. stupeň s Montessori programem

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník					Časová dotace ve všech ročnících	Z toho disponibilní časová dotace
			1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Kosmická výchova	6+1	6+1	7	7	7	35	2
	Cizí jazyk – Anglický jazyk		+2	+2	3	3	3	13	4
Matematika a její aplikace	Matematika		4+1	4+1	4	4+1	4+1	24	4
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie				+1	+1	1	3	2
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět		2+1	2+1	2	3+1	3+1	16	4
Umění a kultura	Hudební výchova		1	1	1	1	1	5	0
	Výtvarná výchova		1	1	1	2	2	7	0
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce		1	1	1	1	1	5	0
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	0
Počet hodin v ročníku			22	22	22	26	26	118	16
Z toho disponibilních			5	5	1	3	2	16	

E. UČEBNÍ OSNOVY

I. Vyučovací předmět Kosmická výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Kosmická výchova (KV)

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Kosmická výchova vychází ze vzdělávacího obsahu oborů Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a svět práce a z průřezových témat a je realizován ve všech ročnících prvního stupně.

V tabulaci vzdělávacího obsahu jsou průřezová témata zařazena dle kapitoly Charakteristika ŠVP, část IV.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
20	20	20	24	24

i. Realizace předmětu kosmická výchova

Vyučovací předmět Kosmická výchova realizuje vzdělávání v duchu Montessori pedagogiky. Vzdělávací obsah všech oborů, kromě tělesné výchovy, je spojen do jednoho celku, což umožňuje žákovi poznávat a učit se v souvislostech, ponořit se do zvoleného tématu a důkladně ho prozkoumat, využívat podle svého aktuálního zájmu a potřeby připravené prostředí třídy a veškerý stále dostupný didaktický materiál (pomůcky, modely, literaturu, pracovní listy atp.).

Předmět je realizován ve věkově smíšených třídách, zpravidla v trojročí, 1.-3. ročník, a dvojročí, 4. a 5. ročník.

Výuka probíhá v blocích (zpravidla 180minutových) bez přestávek, respektive s individuálními přestávkami podle potřeb žáků, což umožňuje dětem využít koncentraci pozornosti při soustavné práci na zvoleném tématu či problému.

Společně s učitelem žáci pracují při předávání klíčových lekcí. Samostatně, párově či v malých skupinách pak pracují při procvičování učiva s pomůckami nebo při tvorbě projektů a vlastních prezentací.

Velké tematické celky (velké a malé kosmické příběhy) předává učitel prostřednictvím evokační prezentace, na jejímž základě si žáci vybírají oblasti, kterým se budou hlouběji věnovat.

Žáci, pokud možno, samostatně (jen s nutnou mírou pomoci ze strany učitele) zpracovávají vzdělávací obsah podle svého plánu tak, aby na konci 5. ročníku splnili očekávané výstupy ŠVP.

Učitel koordinuje postup žáka a vede záznamy o jeho práci, pokrocích a o oblastech jeho zájmu, hlídá plnění stanovených termínů pro odvedení práce, podle potřeby pomáhá jednotlivým dětem práci plánovat, případně ji rozčlenit do dílčích kroků.

Žáci denně zapisují do svých pracovních deníků záznamy o své práci – čemu se věnovali (téma, pomůcky, aktivity), od kdy do kdy, kdy měli hygienické a relaxační přestávky.

V duchu principu „vycházení ven“ je výuka předmětu propojována s praxí prostřednictvím výprav mimo školu (výlety do přírody, poznávací exkurze, práce v terénu, práce na projektech mimo prostor třídy, besedy, návštěvy divadla, knihovny atp.).

Vzdělávací obor Cizí jazyk – Anglický jazyk je v obou vzdělávacích obdobích zaměřen na základní komunikaci, porozumění a budování přiměřené slovní zásoby. V prvním období je jeho výuka realizována především prostřednictvím poslechů, básniček, písniček, dramatizace, aj. V druhém období je navíc doplněna o jednoduché čtení s porozuměním a o jednoduchý písemný projev.

ii. Výchovné a vzdělávací strategie předmětu Kosmická výchova

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu Kosmická výchova směřují k utváření klíčových kompetencí žáka.

- učitel je žákovi komunikačním vzorem, používá otevřenou a respektující komunikaci
- učitel respektuje základní principy Montessori pedagogiky
- učivo je žákům předáváno prostřednictvím klíčových lekcí (individuálních nebo skupinových lekcí, v nichž prezentuje postupy práce s pomůckami a materiály)
- učitel uvádí hlavní témata Kosmické výchovy prostřednictvím Velkých kosmických příběhů (pěti poutavých evokací o vzniku světa a Země, vývoji života, příchodu člověka, historii písma a matematiky) ve třídě či venku
- učitel nabízí žákům možnosti „vycházení ven“; umožňuje dětem podílet se na plánování a přípravě akcí, jejich průběhu i vyhodnocování a podněcuje je k další práci se získanými informacemi
- učitel připravuje prostředí pro samostatnou práci žáků a zajišťuje klid na práci
- učitel vede žáky k péči o prostředí
- učitel vede žáky k podílení se na tvorbě a dodržování pravidel
- učitel na základě svého pozorování zařazuje vhodné aktivity pro jednotlivé žáky i celý kolektiv
- učitel si vede záznamy o práci jednotlivých dětí a dohlíží na plnění vzdělávacích výstupů
- učitel vede žáky k odpovědnosti při plánování další práce (kde je to možné, ustupuje do pozadí, jinde pomáhá plánovat dílčí kroky)
- učitel pomáhá žákovi dle jeho možností vést si přehled o probraném učivu a o možnostech a dalším směřování jeho učebního pokroku
- učitel dohlíží na plnění termínů
- učitel diferencuje svůj přístup k dětem podle jejich schopnosti samostatné práce přistupuje k žákům individuálně, poskytuje jim potřebnou pomoc, oporu a motivaci a respektuje jejich pracovní tempo
- učitel podle individuální připravenosti žáka ponechává volbu materiálu či tématu na něm nebo mu nabízí přiměřeně náročnou práci a náměty k rozpracování; (pokud je to nutné, aby mohl v práci uspět, ukáže žákovi, co je ještě třeba zvládnout, než bude moci přejít k materiálu, který si sám vybral)
- učitel vede žáky k individuální i skupinové práci
- učitel motivuje žáky k samostudiu

- učitel zařazuje pravidelně společné prezentace a sdílení prací žáků
- učitel stanovuje (někdy ve spolupráci s žáky) kritéria pro výstupy prací
- učitel vede žáky sebehodnocení i k poskytování vzájemné zpětné vazby
- učitel vede žáky ke kultivovanému vyjadřování vlastního názoru, k diskuzi a argumentaci
- učitel kontroluje odevzdanou práci; na případné chyby žáka upozorní, vede ho k jejich vyhledání (případně je blíže označí) a opravě, eventuálně žáka navede k materiálu, na němž může daný problém znovu procvičit
- žák si zakládá své hotové práce do portfolia
- žák si vede pravidelné záznamy o své denní práci do pracovního deníku

Vzdělávací obsahy vyučovacího předmětu KV

1. období (1. –3. ročník)

Výstupy (obor Český jazyk a literatura)	obsah – učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ➤ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ➤ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ➤ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ➤ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ➤ volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ➤ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ➤ zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ➤ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev ➤ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ➤ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh 	<p>— praktické čtení: technika čtení, čtení pozorné a plynulé</p> <p>— čtení s porozuměním</p> <p>— praktické naslouchání: zdvořilost, vyjádření kontaktu s partnerem; věcné naslouchání: pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenání slyšeného, reagování otázkami</p> <p>— mluvený projev: základy techniky mluveného projevu, dýchání, tvoření hlasu, výslovnost; vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování</p> <p>— mimojazykové prostředky řeči</p> <p>— písemný projev: základní hygienické návyky – správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem.</p> <p>— technika psaní: úhledný a čitelný písemný projev</p> <p>— žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování</p>	<p>OSV</p> <p>Osobnostní rozvoj: 1, 2, 3, 5</p> <p>Sociální rozvoj: 6, 7, 8</p> <p>Morální rozvoj: 10</p> <p>MV</p> <p>Tvorba mediálního sdělení</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky 	<p>– dlouhé a krátké samohlásky</p> <p>— hláska, písmeno, slabika, slovo, věta</p> <p>— dělení slov</p>	<p>OSV</p> <p>Osobnostní rozvoj: 1, 3, 5</p> <p>Sociální rozvoj: 6, 7, 8, 9</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná ➤ porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost ➤ rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ➤ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ➤ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy ➤ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ➤ odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<ul style="list-style-type: none"> — slabikotvorné r, l — dělení hlásek (samohlásky, souhlásky, dvojhlásky) — třídění slov podle významu (slova souřadná, podřazená a nadřazená) — synonyma, antonyma, homonyma — slova příbuzná — slovní druhy za použití symbolů slovních druhů — slovesné kategorie (osoba, číslo, čas) — slovesný infinitiv — skloňování (pád, číslo, rod) — spojovací výrazy (slov, vět) — druhy vět — y/i po měkkých a tvrdých souhláskách — pravopis y/ý ve vyjmenovaných slovech — slabiky dě/tě/ně/bě/pě/vě/mě v běžných slovech — ú/ů — velká písmena na začátku věty — velká písmena u vlastních jmen — párové souhlásky — abeceda 	<p>Morální rozvoj: 10</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ➤ vyjadřuje své pocity z přečteného textu ➤ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ➤ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<ul style="list-style-type: none"> — poslech literárních textů — zážitkové čtení a naslouchání — tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod — základní literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; pojmy: 	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1, 2, 3, 4, 5 Sociální rozvoj: 6, 7, 8, 9 Morální rozvoj: 10, 11 VMEGS Evropa a svět nás zajímá MV</p>

	spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání	Tvorba mediálního sdělení, stavba mediálního sdělení, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
Výstupy (obor Cizí jazyk – Anglický jazyk)	obsah – učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně ➤ zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal ➤ rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení ➤ píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy 	<p>— zvuková a grafická podoba jazyka – základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>— slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů</p> <p>— tematické okruhy – pozdravy, poděkování, barvy, číslice, abeceda, domov, rodina, škola, volný čas, lidské tělo, jídlo, oblékání, zvířata</p>	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1, 5 Sociální rozvoj: 8, 9 Morální rozvoj: 10</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MkV Kulturní diference</p>
Výstupy (obor matematika)	obsah – učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ➤ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti 	<p>— kvantita čísel</p> <p>— spojení množství a slova</p> <p>— číselné symboly</p> <p>— pořadí číslic</p> <p>— spojení množství a číselných symbolů (>, <, =)</p> <p>— narůstání číselné řady 1–9, vizuální vnímání číslic</p> <p>— seznámení s desítkovou soustavou</p>	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1, 3, 5 Sociální rozvoj: 7, 8, 9 Morální rozvoj: 10, 11</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ➤ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> — seznámení s některými vlastnostmi čísel – sudá a lichá čísla — seznámení se se základními početními operacemi sčítání, odčítání, násobení a dělení — orientace v číslech do 1000 — jednoduché slovní úlohy, které vyžadují aplikaci základních početních operací (+, -, x, :) 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času ➤ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ➤ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> — orientace v čase — hmotnostní, objemové i časové jednotky — peněžní jednotky – obchod, převod, vrácení peněz — porozumění, čtení a vytváření jednoduchých grafů, diagramů a tabulek — vyhledávání informací ze slovníků, encyklopedií, internetu, tabulek a jejich třídění — čtení z jízdních řádů — čtení a psaní římských číslic — počítání aritmetického průměru 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci ➤ porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky ➤ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> — základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník (práce v terénu, práce s pravítkem, kružítkem) — jednotky délky — měření délky — převod délkových jednotek — obvod čtverce — počítání obvodů geometrických tvarů — základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec (práce v terénu) 	
<p>Výstupy (obor informační a komunikační technologie)</p>	<p>obsah – učivo</p>	<p>průřezová témata</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie ➤ při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty ➤ vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích ➤ pracuje s textem a obrázkem v textovém editoru 	<ul style="list-style-type: none"> — pravidla při práci se školním PC — zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky — seznámení s počítačem — práce se složkami a soubory — textový editor – otevření a zavření souboru, uložení, písmo, vložení obrázku — grafický editor – otevření a zavření souboru, uložení, obrázek — internet – vyhledávání informací, uložení obrázku či textu z webové stránky, formulace požadavku při vyhledávání na internetu, diskuze o věrohodnosti zdrojů, způsoby ověřování informací — elektronická pošta – elektronická adresa, psaní, čtení a mazání dopisu, příloha 	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1, 3, 5 Sociální rozvoj: 8, 9 Morální rozvoj: 10 VMEGS Objevujeme Evropu a svět MV Produktivní činnosti: Tvorba mediálního sdělení Kritické vnímání mediálních sdělení</p>
<p>Výstupy (obor Člověk a jeho svět)</p>	<p>obsah – učivo</p>	<p>průřezová témata</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ➤ začlení své město do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, městě ➤ rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost 	<ul style="list-style-type: none"> — doprava: bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace, dopravní síť — Praha — o mně: domov, adresa — půda — voda — průzkumné výpravy, exkurze, práce s mapou 	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1, 3, 5 Sociální rozvoj: 8, 9 Morální rozvoj: 10 VDO Občan, občanská společnost a škola VMEGS Jsme Evropané Objevujeme Evropu a svět MkV Mezilidské vztahy EV Ekosystémy Základní podmínky života</p>

		<p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí MV Práce v realizačním týmu</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ➤ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 	<ul style="list-style-type: none"> — o mně — rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny — práce fyzická a duševní, zaměstnání 	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1, 2, 3, 5 Sociální rozvoj: 6, 7, 8, 9 Morální rozvoj: 10, 11 MkV Kulturní diference Mezilidské vztahy Multikulturalita</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ➤ pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije ➤ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost 	<ul style="list-style-type: none"> — fylogeneze člověka — orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, denní režim, dny v týdnu, měsíce, roční období — současnost a minulost v našem životě — Praha — báje, mýty, pověsti 	<p>EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané MkV Kulturní diference Multikulturalita MV Práce v realizačním týmu</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ➤ roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě ➤ provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů 	<ul style="list-style-type: none"> — látky a jejich vlastnosti — voda a vzduch — nerosty a horniny, půda — Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období — rostliny, houby, živočichové — životní podmínky — odpady 	<p>EV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ➤ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ➤ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ➤ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> — o mně – části lidského těla, smysly — zuby, zdravá strava — doprava – chodec a cyklista — osobní bezpečí — mimořádná událost 	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1, 2, 3, 4 Sociální rozvoj: 7, 8, 9 Morální rozvoj: 10, 11</p> <p>VDO Občan, občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát</p>
<p>Výstupy (obor Hudební výchova)</p>	<p>obsah – učivo</p>	<p>průřezová témata</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase ➤ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem ➤ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře ➤ reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie ➤ rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby ➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 	<ul style="list-style-type: none"> — zpěv vybraných lidových písní, doprovod k písním – hra na tělo a na Orffovy nástroje, pohybové vyjádření hudby – elementární tanec — jednoduchá intonační cvičení, rytmizování, hra na ozvěnu, improvizace — poslech nahrávek i živé hudby — poznávání základních hudebních nástrojů — základní seznámení s notovým záznamem — hudební žánry – pochod, ukolébavka 	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1, 3, 4, 5 Sociální rozvoj: 8, 9 Morální rozvoj: 10</p>
<p>Výstupy (obor Výtvarná výchova)</p>	<p>obsah – učivo</p>	<p>průřezová témata</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ ➤ v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace ➤ vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky ➤ interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné 	<ul style="list-style-type: none"> — plošná tvorba — prostorová tvorba — kompozice — barvy — výtvarný přepis skutečnosti, proporce — modelování a tvarování — práce s různými materiály a různými technikami — tvorba podle předlohy — ilustrace — tvorba podle vlastní fantazie — tvorba mimo prostor třídy, využití venkovního prostoru a dostupných přírodních materiálů — umělecká díla – historie a současnost — vnímání uměleckého díla — výpravy za uměním 	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1, 3, 4, 5 Sociální rozvoj: 8, 9 Morální rozvoj: 10 MV Práce v realizačním týmu</p>

<p>interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</p> <p>➤ na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>		
Výstupy (obor Člověk a svět práce)	obsah – učivo	průřezová témata
<p>➤ vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</p> <p>➤ pracuje podle slovního návodu a předlohy</p>	<p>— využití vlastností různých materiálů</p> <p>— práce s různým pracovním náradím</p> <p>— práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p> <p>— tradiční řemesla</p>	<p>OSV</p> <p>Osobnostní rozvoj: 3, 4, 5</p> <p>Sociální rozvoj: 9</p> <p>Morální rozvoj: 10</p>
<p>➤ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</p>	<p>— stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů</p> <p>— práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p>	
<p>➤ provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování</p> <p>➤ pečuje o nenáročné rostliny</p>	<p>— rostliny: pozorování, pěstování, sběr a využití ve třídě, doma v terénu</p> <p>— půda</p>	<p>EV</p> <p>Ekosystémy</p> <p>Základní podmínky života</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p>
<p>➤ připraví tabuli pro jednoduché stolování</p> <p>➤ chová se vhodně při stolování</p>	<p>— využití svátečních situací (oslavy, svátky, odpoledne pro rodiče) k uspořádání slavnosti – příprava pohoštění (pozvánky, rozpočet, nákup), příprava prostředí, společenské chování</p>	<p>MkV</p> <p>Multikulturalita</p> <p>EV</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p>

2. období (4. -5. ročník)

Výstupy (obor Český jazyk a literatura)	obsah – učivo	průřezová témata
<p>➤ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</p> <p>➤ rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</p>	<p>— praktické čtení (znalost orientačních prvků v textu), čtení s porozuměním</p> <p>— komunikační žánry: vzkaz, zpráva, oznámení</p> <p>— základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače,</p>	<p>OSV</p> <p>Osobnostní rozvoj: 1, 2, 3, 5</p> <p>Sociální rozvoj: 6, 7, 8</p> <p>Morální rozvoj: 10</p> <p>VDO</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ➤ reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta ➤ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ➤ rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě ➤ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ➤ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ➤ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ➤ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti 	<p>zdvořilé vystupování, volba přiměřeného mluvního projevu dle situace)</p> <ul style="list-style-type: none"> — mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) — technika psaní (přehledný písemný projev, formální úprava textu) — žánry písemného projevu: omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; vypravování, jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník) — osnova mluveného a psaného projevu 	<p>Občanská společnost a škola MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ➤ rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ➤ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ➤ rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ➤ vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty 	<ul style="list-style-type: none"> — slova jednoznačná a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, slova citově zabarvená, — slova nadřazená, podřazená, souřadná — používání slovníků — tvary slov — slova příbuzná — stavba slova – předpona a přípona, kořen — psaní předpon s-, z-, vz- — psaní předpon typu roz-, bez-, od-, před- — psaní zdvojených souhlásek v běžné slovní zásobě — psaní ě/je v kořenech slov — podstatná jména – skloňování (pád, číslo, rod, vzor), jejich koncovky 	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1, 3, 5 Sociální rozvoj: 6, 7, 8, 9 Morální rozvoj: 10 VMEGS Evropa svět nás zajímá</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí ➤ užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje ➤ píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ➤ zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 	<ul style="list-style-type: none"> — slovesa – časování (osoba, číslo, způsob, čas), jednoduché a složené tvary — druhy přídavných jmen – tvrdá, měkká — skloňování číslovek — předložky s a z — spisovné tvary a nespisovné tvary slov v mluveném projevu — správné tvary podstatných jmen, přídavných jmen, sloves a číslovek v mluveném projevu — přísudek a podmět — podmět nevyjádřený, holý, rozvitý, několikanásobný — přísudek slovesný, jmenný — dvojice větných členů a jejich grafické značení — souvětí a věta jednoduchá — přímá řeč, uvozovací věta — čárky v souvětí před běžnými spojovacími výrazy — pravopis y/ý v příbuzných slovech vyjmenovaných slov — shoda přísudku s podmětem — vlastní jména národností, států, planet 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ➤ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ➤ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ➤ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> — poslech literárních textů — zážitkové čtení a naslouchání — tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod — literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání 	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1, 2, 3, 4, 5 Sociální rozvoj: 6, 7, 8, 9 Morální rozvoj: 10, 11</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MV Tvorba mediálního sdělení, stavba mediálního sdělení, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality</p>

Výstupy (obor Cizí jazyk – Anglický jazyk)	obsah – učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu ➤ se zapojí do jednoduchých rozhovorů ➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá ➤ vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům ➤ rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, 	<p>— zvuková a grafická podoba jazyka – vybrané fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>— slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem</p> <p>— tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, svět, filmy, dobrodružství, příběhy, cestování</p> <p>— mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, při aplikaci osvojených pravidel jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění</p>	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1, 5 Sociální rozvoj: 8, 9 Morální rozvoj: 10</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MkV Kulturní diference</p>

<p>činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyplní osobní údaje do formuláře 		
<p>Výstupy (obor matematika)</p>	<p>obsah – učivo</p>	<p>průřezová témata</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ➤ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel ➤ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel ➤ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku ➤ porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel ➤ přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty ➤ porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> — přirozená čísla do 1 000 000 — zápis a čtení přirozeného čísla v desítkové soustavě — posloupnost přirozených čísel — porovnávání přirozených čísel — pamětné sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel včetně užití jejich vlastností při početních úkonech – komutativnost, asociativnost, distributivnost a užití závorek (kulatá, hranatá, složená) — písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení až čtyřciferným činitelem, dělení jedno a dvouciferným dělitelem a jejich užití — odhady výsledků a kontrola výpočtu — zaokrouhlování přirozených čísel na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce a milióny — čtení, zápis a jednoduché početní operace s čísly většími než milión — řešení jednoduchých nerovnic — části celku – zápis ve formě zlomku, porovnávání, sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem — desetinná čísla — záporná čísla — číselná osa a její užití, zobrazení přirozených čísel, zlomků, desetinných čísel a záporných čísel na číselné ose 	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1, 3, 5 Sociální rozvoj: 7, 8, 9 Morální rozvoj: 10, 11</p>

	— řešení a tvorba slovních úloh na porovnávání čísel, na různé početní úkony (vztahy o n-více, n-méně, n-krát více, n-krát méně) a na jeden až dva početní úkony	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává, sbírá a třídí data ➤ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<ul style="list-style-type: none"> — závislosti a jejich vlastnosti — diagramy, grafy, tabulky 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce ➤ sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ➤ sestrojí rovnoběžky a kolmice ➤ určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu ➤ rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	<ul style="list-style-type: none"> — rýsování základních útvarů v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník — základní útvary v prostoru a některé jejich základní vlastnosti – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec — délka úsečky; jednotky délky a jejich převody, grafické sčítání a odčítání úseček — vzájemná poloha dvou přímek v rovině — obvod a obsah obrazce — osově souměrné útvary 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<ul style="list-style-type: none"> — slovní úlohy — číselné a obrázkové řady — magické čtverce — prostorová představivost – krychlové stavby 	
Výstupy (obor informační a komunikační technologie)	obsah – učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie ➤ respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady 	<ul style="list-style-type: none"> — zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky — seznámení s počítačem – jeho základní části, uvedení do provozu, orientace na klávesnici, práce s myší, 	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1, 3, 5 Sociální rozvoj: 8, 9 Morální rozvoj: 10 VMEGS Objevujeme Evropu a svět</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím ➤ při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty ➤ vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích ➤ komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení ➤ pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru 	<ul style="list-style-type: none"> — ochrana dat, zálohování, pravidla bezpečnosti práce s hardwarem a softwarem — práce se složkami a soubory (vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunutí, odstranění), struktura složek — základy práce s operačními systémy — textový editor – otevření a zavření souboru, uložení, písmo, vložení obrázku — grafický editor (otevření a zavření souboru, uložení, obrázek) — internet – vyhledávání informací, uložení obrázku či textu z webové stránky — elektronická pošta – elektronická adresa, psaní, čtení a mazání dopisu, příloha — multimediální využití počítače — desatero bezpečného internetu 	<p>MV Produktivní činnosti: Tvorba mediálního sdělení Kritické vnímání mediálních sdělení</p>
<p>Výstupy (obor Člověk a jeho svět)</p>	<p>obsah – učivo</p>	<p>průřezová témata</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ➤ určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ➤ rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli ➤ vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického ➤ zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná 	<ul style="list-style-type: none"> — stavba Země, kontinenty, určování polohy, mapa, geografie kontinentů — Evropa – státy, organizace, vztahy, památky, cestování, jazyky, obyvatelstvo — ČR – geografie, sousední státy, obyvatelstvo, kraje, obce, politický systém — kraj Hlavní město Praha, Praha 4, správa obce 	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1 Sociální rozvoj: 6, 9 Morální rozvoj: 10 VDO Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Princip demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět</p>

<p>způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam 		<p>Jsme Evropané MkV Kulturní diference Mezilidské vztahy Etnický původ Multikulturalita Principy sociální smíru a solidarity</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) ➤ rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení ➤ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy ➤ orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy ➤ poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) 	<p>— chování a jednání jedince – rodinné a příbuzenské vztahy, názory, komunikace, lidská práva a povinnosti, demokracie, mezilidské vztahy, kultura</p> <p>— finanční gramotnost – plánování nákupu, nákupy, dluhy, spoření, půjčky</p> <p>— životní prostředí – ochrana životního prostředí, ovlivňování životního prostředí člověkem, odpady, okolí školy</p>	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 2, 3, Sociální rozvoj: 6, 7, 8, 9 Morální rozvoj: 10, 11</p> <p>VDO Občanská společnost a škola Princip demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>MkV Kulturní diference Lidské vztahy Multikulturalita Principy sociální smíru a solidarity</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ➤ využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek ➤ rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik ➤ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ➤ objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	<ul style="list-style-type: none"> — čas — orientace na časové ose — historické prameny — státní svátky, významné dějinné události — kalendář, pranostiky, letopočet, zvyky — ontogeneze člověka, generace — báje, mýty, pověsti — náboženství 	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1, 2, Sociální rozvoj: 6, 7, Morální rozvoj: 11</p> <p>VDO Formy participace občanů v politickém životě</p> <p>MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>MkV Kulturní diference Mezilidské vztahy Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ➤ vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období ➤ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází 	<ul style="list-style-type: none"> — koloběh vody, vzduch, půda — podnebí a počasí — roční období — vztah a rovnováha organismu a životního prostředí — skupiny organismů a způsob života — odpady — situace hromadného ohrožení, mimořádné události a katastrofy — pokusy – jejich průběh a výsledek 	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1, 5, Sociální rozvoj: 9 Morální rozvoj: 10</p> <p>EV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověk k životnímu prostředí</p>

<p>shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy ➤ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ➤ stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit ➤ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu 		<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá MkV Princip sociálního smíru a solidarity VDO Formy participace občanů v politickém životě</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života ➤ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ➤ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ➤ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, 	<ul style="list-style-type: none"> — lidské tělo a život — lidská ontogeneze — zdravý způsob života — bezpečné chování — dopravní výchova — život ohrožující chování — formy násilí — návykové látky — závislost — základy první pomoci — pravidla chování za mimořádných událostí — gender — rozdíly mezi pohlavími — partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy 	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 2, 3, 4, 5 Sociální rozvoj: 7, 8, 9 Morální rozvoj: 10, 11 VDO Principy demokracie jako formy vlády a rozhodování Občanská společnost a škola Formy participace občanů v politickém životě EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Základní podmínky života</p>

<p>správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ➤ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ➤ rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc ➤ uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty vdaném věku 		<p>Vztah člověka k prostředí MkV Mezilidské vztahy MV Interpretace vztahů mediálního sdělení a reality</p>
<p>Výstupy (obor Hudební výchova)</p>	<p>obsah – učivo</p>	<p>průřezová témata</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti ➤ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not ➤ využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní ➤ rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby 	<ul style="list-style-type: none"> — zpěv písní různých žánrů v různém taktu (3/4, 4/4, 2/4) — jednoduchý vícehlas — jednoduchý doprovod (hra na tělo, Orffovy nástroje atp.) — výroba jednoduchých (rytmických) nástrojů — práce s výškou, délkou a silou tónu — rytmizování, improvizace, hra na ozvěnu — práce s notovým záznamem — poslech nahrávek i živé hudby různých stylů a žánrů — třídění hudebních nástrojů — výrazové prostředky hudby — hudební styly a žánry — pohybové vyjádření hudby — interpretace 	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1, 3, 4, 5 Sociální rozvoj: 8, 9 Morální rozvoj: 10 VMEGS Evropa a svět nás zajímá</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace ➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny ➤ ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 		
Výstupy (obor Výtvarná výchova)	obsah – učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) ➤ užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model ➤ při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy ➤ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu 	<ul style="list-style-type: none"> — plošná tvorba — prostorová tvorba — kompozice — barvy — výtvarný přepis skutečnosti, proporce — modelování a tvarování — práce s různými materiály a různými technikami — tvorba podle předlohy — ilustrace — tvorba podle vlastní fantazie — tvorba mimo prostor třídy, využití venkovního prostoru a dostupných přírodních materiálů — umělecká díla – historie a současnost — vnímání uměleckého díla — výpravy za uměním 	OSV Osobnostní rozvoj: 1, 3, 4, 5 Sociální rozvoj: 8, 9 Morální rozvoj: 10 VMEGS Evropa a svět nás zajímá MV MV Kritické vnímání mediálního sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu

<p>zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) ➤ porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace ➤ nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 		
<p>Výstupy (obor Člověk a svět práce)</p>	<p>obsah – učivo</p>	<p>průřezová témata</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ➤ využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ➤ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ➤ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> — využití vlastností různých materiálů — práce s různým pracovním nářadím — práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem — tradiční řemesla, zvyky 	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 3, 4, 5 Sociální rozvoj: 9 Morální rozvoj: 10</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ➤ pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu 	<ul style="list-style-type: none"> — stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů — práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem 	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ➤ ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ➤ volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 	<p>— rostliny: pozorování, pěstování ve třídě, doma, v terénu, jejich sběr, využití a rizika (jedovaté rostliny, alergie, drogy)</p> <p>— půda</p>	<p>EV Ekosystémy Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v základním vybavení kuchyně ➤ připraví samostatně jednoduchý pokrm ➤ dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ➤ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni 	<p>— využití svátečních situací (oslavy, svátky, odpoledne pro rodiče) k uspořádání slavnosti – příprava pohoštění (pozvánky, rozpočet, nákup), příprava prostředí, společenské chování</p> <p>— technika v kuchyni – historie a význam</p>	<p>MkV Multikulturalita</p> <p>EV Vztah člověka k prostředí</p>

II. Vyučovací předmět Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Tělesná výchova (TV)

Obsahové vymezení

Obsahem předmětu je vzdělávací oblast Tělesná výchova. Předmět Tělesná výchova je realizován ve všech ročnících prvního stupně v běžných vyučovacích hodinách v tělocvičně nebo na školním hřišti, ale i v rámci turistických výletů, školy v přírodě a plaveckých kurzů (2 x 20 lekcí). Ty probíhají obvykle v prvním vzdělávacím období (podle volné kapacity bazénu).

V tabulaci vzdělávacího obsahu jsou průřezová témata zařazena dle kapitoly Charakteristika ŠVP, část IV.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
2	2	2	2	2

Realizace předmětu Tělesná výchova:

Také vyučovací předmět Tělesná výchova je realizován v duchu Montessori pedagogiky. V rámci výuky je proto kladen důraz na kooperaci spíše než kompetici.

Předmět je realizován ve věkově smíšených třídách, zpravidla v trojročí, 1.-3. ročník, a dvojročí, 4. a 5. ročník.

Tělesná výchova je vyučována zpravidla v 90minutovém bloku dvou na sebe navazujících běžných vyučovacích hodin.

Při realizaci předmětu Tělesná výchova žákům umožňujeme poznat jejich vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu Tělesná výchova

- učitel vede žáky k vnímání jejich vlastního těla v prostoru
- učitel vede žáky k získání zájmu o pohybové aktivity
- učitel na základě svého pozorování zařazuje vhodné aktivity pro jednotlivé žáky i celý kolektiv
- učitel nabízí žákům pestré aktivity a umožňuje tak žákům všestranně se pohybově rozvíjet (rozvíjet obratnost, rychlost, pohyblivost, vytrvalost, a sílu)
- učitel vede žáky k převzetí odpovědnosti za svůj tělesný a pohybový rozvoj a s ním spojené zdraví
- učitel nabízí pohybovou aktivitu jako účinný prostředek kompenzace jednostranného zatížení žáků
- učitel nabízí žákům vhodné relaxační, uvolňovací a dechové techniky
- učitel je žákovi komunikačním vzorem, používá otevřenou a respektující komunikaci

- učitel svým vzorem vede žáky k respektu k pohybově méně zdatným a zdravotně oslabeným žákům
- učitel vede žáka v hodinách tělesné výchovy k jednání v duchu fair play a k přenesení těchto principů i do běžného života
- učitel vede žáky k dodržování pravidel (a kde to jde k podílení se na jejich tvorbě)
- učitel vede žáky ke kultivovanému vyjadřování vlastního názoru, k diskuzi a argumentaci
- učitel vede žáky sebehodnocení i k poskytování vzájemné zpětné vazby
- žák chodí do hodin tělesné výchovy vhodně a přiměřeně oblečen a vybaven a o svůj cvičební úbor pečuje (nosí ho pravidelně domů na vyprání)

Vzdělávací obsahy vyučovacího předmětu TV

1. období (1. –3. ročník)

Výstupy	obsah – učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení ➤ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích ➤ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy ➤ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci ➤ adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti 	<ul style="list-style-type: none"> — význam pohybu pro zdraví — příprava organismu — zdravotně zaměřené činnosti — rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu — hygiena při TV — bezpečnost při pohybových činnostech — pohybové hry — základy gymnastiky — rytmické a kondiční formy cvičení pro děti — průpravné úpoly — základy atletiky — základy sportovních her — turistika a pobyt v přírodě — plavání, hygiena plavání, základní plavecké dovednosti — základní tělocvičné pojmy (názvy pohybových činností, názvy tělocvičného náradí a náčiní) — orientace v pravidlech sportu a soutěží — základní tělocvičné povely — organizace prostoru a činností — komunikace v TV — zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly — pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností 	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1, 2, 3, 5 Sociální rozvoj: 8, 9 Morální rozvoj: 10</p>

2. období (4. –5. ročník)

Výstupy	obsah – učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje ➤ respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví ➤ užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení ➤ orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace ➤ podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti ➤ zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her ➤ uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka 	<ul style="list-style-type: none"> — význam pohybu pro zdraví — příprava organismu — zdravotně zaměřené činnosti — rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu — hygiena při TV — bezpečnost při pohybových činnostech — pohybové hry — základy gymnastiky — rytmické a kondiční formy cvičení pro děti — průpravné úpoly — základy atletiky — základy sportovních her — turistika a pobyt v přírodě — základní tělocvičné pojmy (názvy pohybových činností, názvy tělocvičného náradí a náčiní) — orientace v pravidlech sportu a soutěží — základní tělocvičné povely — organizace prostoru a činností — zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly — zdroje informací o pohybových činnostech 	<p>OSV Osobnostní rozvoj: 1, 2, 3, 5 Sociální rozvoj: 8, 9 Morální rozvoj: 10</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti ➤ jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví ➤ užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení ➤ zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy ➤ změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky ➤ orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace		
--	--	--

F. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

I. Způsoby hodnocení žáka

Ve třídách s Montessori programem užíváme výhradně slovního hodnocení.

i. Hodnocení žáka probíhá formou:

- slovního hodnocení ze strany učitele
- zpětné vazby z didaktických pomůcek
- sebehodnocení
- zpětné vazby od spolužáků

ii. Zásady hodnocení žáka

- používání slovního hodnocení bez vzájemného srovnávání žáků
- hodnocení práce, ne žáka
- hodnocení individuálního pokroku dítěte v rámci klíčových kompetencí a v dosahování očekávaných výstupů oborů a dovedností
- podpora vnitřní motivace – ocenění místo pochval a používání pozitivních a výstižných formulací
- užívání popisného srozumitelného jazyka bez „nálepkování“, který dává jasnou informaci žákovi i rodičům
- pojmenovávání konkrétních možností a postupných dosažitelných cílů, které mohou žákovi pomoci zlepšit jeho další práci
- poskytování zpětné vazby už v průběhu učebního procesu, které žákovi přináší pravdivý obraz o tom, s jakým úspěchem se mu daří dosahovat dílčích konkretizovaných výstupů (vedoucích ke klíčovým kompetencím)
- podpora každodenního sebehodnocení žáka – vedení k sebereflexi a sebekontrolě (vlastnímu vyhledávání a opravování chyb)
- chyba je brána jako ukazatel toho, co je třeba procvičit či zopakovat, jako impuls pro sebezdokonalení a přirozený jev v rámci procesu učení a řešení problémů
- celkové hodnocení v pololetí a na konci školního roku je vždy formou slovního hodnocení – dopisu žákovi (v případě přestupu na jinou školu, respektive do běžné třídy, bude na základě jejich žádosti slovní hodnocení převedeno na běžné klasifikační stupně)
- shromažďování podkladů pro celkové hodnocení žáka probíhá průběžně, nikoli nárazově
- jako podklady k hodnocení žáka slouží jeho vlastní záznamy o práci (portfolio, pracovní deník, sešity), dále záznamy, které si vytváří učitel na základě pozorování, hodnocením prezentací a skupinových prací, dialogem se žákem, testováním formou pracovních listů, diktátů a otázek v sešitech (žáci si zpravidla sami volí, kdy chtějí předepsaný test splnit) a konzultacemi s dalšími učiteli a rodiči.

iii. Kritéria hodnocení žáků

Hodnocení žáků je adresné a komplexní. V souladu s cíli programu by se mělo zaměřovat na široké spektrum projevů žáka v oblasti poznávací, činnostní a hodnotové.

iv. Při hodnocení učitel sleduje tato kritéria:

- úroveň zachovávání základních pravidel kulturního chování a lidského soužití
- způsob, míru a kvalitu porozumění a přijímání mravních a občanských hodnot, s kterými se setkává v průběhu svého vzdělávání a které jsou významné pro jeho rozhodování a jednání v dalším životě:
  - způsob, míru a kvalitu utváření kritérií pro rozeznávání dobrých a špatných názorů, postojů a činů lidí
  - jaký má vztah ke svému domovu, k přírodě, k životnímu prostředí
  - jak dovede pečovat o své zdraví
- míru spolupráce ve vyučování
- úroveň snahy, píle a celkového nasazení
- míru spolehlivosti a odpovědnosti při plnění svých povinností a vlastní sebeorganizaci
- míru vstřícnosti, respektu a tolerance k ostatním
- způsob, míru a kvalitu ovládnutí základních komunikačních prostředků, které umožňují užívat a uplatňovat získané vědomosti a dorozumívat se ve škole i mimo školu
  - jak umí naslouchat
  - jak umí srozumitelně, souvisle a věcně vyjadřovat své myšlenky, klást otázky, zapojovat se do rozhovoru
  - úroveň písemného projevu a slovní zásoby a jejich používání v jednotlivých vzdělávacích oblastech
  - úroveň a kvalitu sdělování svých zkušeností, zážitků, názorů a pracovních postupů
- způsob, míru a kvalitu osvojování poznatků a dovedností a rozvíjení zručnosti v jednotlivých vzdělávacích oblastech:
- jak pevně, přesně, úplně, uceleně a trvale si osvojuje poznatky důležité pro sledování a pochopení dalšího učiva
  - jak rozumí učivu
  - jak chápe smysl a význam učiva
  - jak vnímá souvislosti
  - zda projevuje zájem o další obohacování svých vědomostí a dovedností
- způsob, míru a kvalitu používání získaných vědomostí a dovedností při:
  - řešení slovních i písemných úkolů
  - řešení poznávacích a praktických situací a problémů
  - demonstraci na příkladech
  - aplikaci v podmínkách běžného života
- způsob, míru a kvalitu zvládnutí důležitých učebních postupů a způsobů samostatné práce:

- jak dovede pracovat s učebnicí, pracovními sešity a listy, s atlasy, tabulkami, slovníky
  - jak dovede vyhledávat informace v různých zdrojích a jednoduchým způsobem je zpracovávat
  - zda a jak dovede zhotovovat různé nákresy, schémata, grafy, přehledy
-
- způsob, míru a kvalitu projevu samostatného myšlení
    - jak chápe souvislosti faktů, jevů a procesů
    - jak dovede třídit a rozlišovat podstatné od nepodstatného a hledat příčiny a následky
    - jak dovede zdůvodňovat, vyvozovat jednoduché závěry a zobecnění
    - zda si tvoří o věcech a jevech samostatný úsudek a dovede jej obhájit